

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroska cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat K 1.60. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprete reklamacije se pošiljajo prosto.

Občinske volitve.

Demokratije so skoraj v vseh krajih začeli z vztrajno agitacijo za občinske volitve. Volilni zakon se ni uradno objavljen. Ne ve se torej na način, ki izključuje vsak dvom, kdo ima pravico voliti in kako se bo volilo. Sedanja liberalno-socialistična vlada prikriva volilni zakon našemu ljudstvu, le svojim somišljenikom ga je dala na znanje po političnih glava-
jih demokratske stranke. Da je to navadna politična goljufija in lumparija, ki jo uganjajo liberalni pogla-
varji, o tem je sodba pri našem ljudstvu soglasno storjena. Naš narod bo pri volitvah liberalnim sle-
parjem dal primeren odgovor. Svoje somišljenike o-
pozarjamo na to, naj ne gredo liberalcem nikjer na
limanice, naj ne podpisujejo nobene kandidatne listine,
ki jo jim predloži kak liberalec ali samostojnež ali
socialni demokrat. Vse sestavljene in podpisane kan-
didatne liste niso pravno veljavne, dokler se niso ob-
činske volitve razpisane. Naj torej vsak naš somišlje-
nik prekliče podpis, ki ga je dal na listino, predlo-
ženo od naših nasprotnikov. Sedaj je še čas prekli-
centi, če tudi liberalci in drugi protivniki to zanikajo.
Kandidatne listine, ki bodo veljavne za volitve, ko
že bodo volitve razpisane, bodo morale imeti pravo
obliko, predpisano od zakona. Torej prekličite svoje
podpise, dane liberalcem, samostojnežem, socialnim
demokratom. V obče pa ničesar ne storite v zadevi
občinskih volitev brez vednosti odbora Kmetijske zve-
ze, okrajnega ali vsaj krajevnega odbora. Naspro-
tniki hočejo napraviti zmedo v naših vrstah. Somišlje-
niki, pozor in sloga!

Važno za občinske volitve.

Občinski volilni red za Slovenijo, ki ga je skr-
pucal predsednik deželne vlade dr. Grega Zerjav,
obsega 65 paragrafov. Volilni red je tako zavil in
zveržen, da bo treba temeljitega proučevanja, da ga
bo vsak naš zaupnik in agitator dobro razumel. Taj-
ništvo Kmetijske zveze bo poslalo te dni vsem župni-
skim odborom naše stranke potrebna navodila. Za
danes navajamo samo najnujnejše.

LISTEK.

Januš Golec.

Pozdravi rojakov.

(Dalje.)

Ženska družba je prisiljeno potihniti pri našem
vstopu, ko so pa spoznale v meni domačega rojaka,
je kmalu zašumelo po krčmi, zaoril je ženski smeh,
in že so začele pri dveh mizah: „Sestre veselo vse,
tra-la-la-la.“ Vojak domačin z medaljami na prsni,
ki je sedel v krogu žensk, je razkladal poslušalkam,
da zavzemam jaz kako presneto nizkotno šaržo, ker
nisem prinesel prav nobene kolažne, ki jo že ima, saj
ono ta bronasto ali železni križec, vsak konjuh pri vo-
jakih.

Požrl sem domnevano vojaško zaplankanost mo-
je malenkosti, motril sem rajajočo družbo, nisem se
mogel uživet v verjeti: ti vsled obilo popitega vina
razposajeni ljudje bi naj bili moji domačini in rojaki
sedaj v preresni in prežalostni dobi svetovne vojne.
Na vseh obrazih razgretost, razposajenost, surovo
kihetanje in neubrano zaokrožena vinska pesem iz
ženskih grl. Pri tem pogledu sem se postavil takoj
pred vprašanje: Kaj bi rekli, ako bi videli to sliko
rajajočih žensk moji bratje iz graškega invalidnega
dema? Ne, ne, do one nedelje se mi niti sanjalo ni,
da pozablja tudi kmetška vas: V vojnem času smo,
na tisoče jih umira ali ohromeva vsaki dan; mi pa
popivamo, razgrajamo in se ravšari ter puli po več
žensk za enega vojaka, ki se je iztrgal iz vojnega me-
teža za par dni odihla.

Ženske krog mize se res niso zadovoljile samo
s petjem in razposajenim krohotanjem, navile so hre-
šči gramofon, začel se je ples. Vrtele se je žensko
samo med seboj, ker moških ni bilo in se jim niti ni
ljubilo, krožiti po nepotrebnem v julijski vročini.

1. Volilni imeniki.

Začasne volilne imenike, ki so jih župani mora-
li do 10. januarja vpsolati okrajnemu glavarstvu, do-
bijo v nekaterih dneh vrnjene. Ko bo vlada razpisala
občinske volitve, mora župan imenike razgrniti v
splošen vpogled v svrhu reklamacij. Vsakdo ima pra-
vico vpogledati imenike in sicer tekom osem dni po
dnevu prve objave na občinski deski. Zaupniki Kmet-
ske zveze, pozor! V krajih, kjer je župan ali gerent
naš nasprotnik, strogo pazite, kedaj bo prišel tak
razglas na občinsko desko.

2. Ugovori in reklamacije.

Ugovore ali reklamacije sme vlagati vsakdo, ki
je vpisan v volilni imenik, kakor tudi vsak zase, da
se ga vpiše v volilni imenik. Za vsako reklamacijo
mora biti vložen poseben ugovor in mora biti opre-
mljen z dokazili, katera mora na zahtevo stranke izdati
vsaka oblast brezplačno. Župan mora ugovore tekom
treh dni predložiti okrajnemu glavarstvu.

3. Kdo mora biti v imeniku volilcev?

Pravico voliti imajo vsi 21 let stari državljani
moškega spola, ki imajo vsaj, kolikor je dosedaj zna-
no, 2 leti (najbrže se bo pa ta doba skrajšala na šest
mesecev) svoje redno bivališče v občini, ali ki kot
javni nameščenci, nameščenci zasebnih železnic, v
dušnem pastirstvu ali v službi cerkvenih oblasti na-
meščeni duhovniki, notarji, odvetniki, inženirji, zdrav-
niki, živinozdravniki ki vsaj od začetka prve razponi-
ve volilnega imenika redno živijo v občini; nadalje
ženske, ki samostojno gospodarijo na svojem posest-
vu ali obrti, oziroma na posestvu ali obrti svojih od-
sotnih mož, mladoletnih ali odsotnih otrok, katerim je
vsaj eno leto predpisan državni neposredni davek,
dalje ženske, ki so dovršile vsaj osem razredov ljud-
ske šole, ali meščanske šole, ali štiri razrede kake
srednje šole. Opozoriti je treba, da odsotnost iz ob-
čine vsled vojaškega službovanja se ne smatra kot
ukinjenje bivališča.

4. Število občinskih odbornikov.

Ce je po zadnjem ljudskem štetju v občini manj
kot 500 prebivalcev, volijo 10 odbornikov in 10 na-

mestnikov, če jih je manj kakor 2000, volijo 16 odbor-
nikov in 16 namestnikov, manj kot 5000, 24 odbor-
nikov in 24 namestnikov, manj kot 10.000, 32 odbor-
nikov in 32 namestnikov, manj kot 20.000, 36 odbor-
nikov in 36 namestnikov itd.

5. Kandidatne liste.

Ker že sedaj nasprotniki hočejo zaradi kandi-
datnih list delati zmešnjavo, opozarjamo pristaše, da
strogo pazijo v vsaki občini na predpise radi kandi-
datnih list. Občinske odbornike in namestnike je vo-
li-li po obveznih listah, to se pravi, vse politične sku-
pine, oziroma stranke, morajo predložiti županu do
določenega roka to je, najpozneje v 5 dneh po razpo-
ložitvi pravomočnih volilnih imenikov, to se pravi:
imenikov, ki so vsled reklamacij po odobritvi oblasti
končno veljavni. Zaupniki pazite zlasti tudi na ta rok,
da ga ne zamudite, ker so sicer vse pozneje oddane
kandidatne liste neveljavne. Vsaka 1., 8., 12. itd. o-
seba na kandidatni listi sme biti tudi ženska, ki ima
seveda tudi pravico voliti.

Prehrana, delo in valuta.

Dobro znana je čitateljem ptičja volitev kralja.
Vse ptice je pri tekmi za kralja v poletu v zračno vi-
šino nadkrilil orel. Ko je prekosil v letanju vse svoje
sotekmece, se je začel spuščati proti tlu. V tem tren-
utku smukne izpod orlovih peruti ptič palček ali kra-
ljiček. Ker je tičal skrit med orlovim perjem, je bil
izpočit. Ko je orel obnemogel v poletu, ga je hotel ta
prefriganec nadkriliti in se je dvignil višje od orla.
Radi te goljufije so mu nadjali ptiči ime: kraljiček.

Ljudska stranka in palčki.

Ze med vojno, osobito pa pri preobratu je dvi-
gnila naša Ljudska stranka liki ptica orel slovenski
narod v višine svobode, samostojnosti in prostosti. Ko
je priplula naša stranka v višine narodne samostoj-
nosti, pa so izfrčali izpod njenega perja razni palčki
in kraljički: demokrati (liberalci, samostojni) in so-
cialni demokrati. Povspele so se te stranke v vladne
višine brezobzirnega samodržstva. Vendar s to nad-

Mati so silili na odhod iz te lahkomišelnice druž-
be, čakal sem se, da vidim konec te ženskopivske ko-
medije.

Ali vam ni zlodej prinesel skozi duri ono črnu-
hasto babnico z dvema otrekoma, kateri smo se nav-
lašč izognili na razpotju ob cesti. Kar brez vsakega
vprašanja za morebitno dovoljenje je prisel na tik me-
ne, si nalila kozarec in pila na naše zdravje. Menila
je samo, saj gospoda že itak poznam iz cerkve Mari-
je v Pušavi. Nikakor se nisem mogel načuditi, kako
je ta vojna zastrupila rojstvo vas in osobito ono omo-
ženo žensko, ki je vlekle podpore za možmi, ki so ne-
izmerno trpeli in umirali po raznih bojiščih.

Nisem utegnil na dolgo razmotrivati o tem voj-
nem pohujšanju v obsoletski dolini, ko je razpotegnil
prijatelj Joško svoj od let že razbrzdani obraz v
strašno prepade bojazni in začudenja. Sedel sem s
hrbtom tik ob sobnih durih, da nisem mogel videti,
kdo prihaja, kaj se godi pred vrati, ker razodeva moj
prijatelj že na življenjsko preizkušenem obrazu toliko
strahu.

Vsa družba v sobi je trenutno utihnili, a med
mene in ono zraven mene sedečo baburo je nekdo u-
daril z dolgo, široko in novo sirkovo metlo. Kozarci
so zacinjljali, liter se je prevrnil... cela ženska
družba je zopet buknila v glasni krohot in posmeh.
Ogledal sem se. O ti strah! božji! Starikave ženske
mače oči so se zasadile v mene, starka je porinila
svojo brezzobno spodnjo čeljust za pedenja na dolgo iz-
pod zgornje, tresnila z nogo ob tla in zarežala:

„Tako, nečimurnica, sedaj popivaš s soldatom,
jaz te pa čakam že ure pri križu ob cesti!“

Sedaj sem pa tičal v gufojci babjega prereka
po nedolžnem in pahnen v občni posmeh čisto prisi-
ljeno. Gadje razkačeno babje je sikalo v mojo sosedo
z vsemi psokami, sirkova metla je počivala na mizi
med prevrženimi kozarci in litrom, mi vsi krog mize
smo ostrmeli, žensko krog sosednih miz se je škodo-
željno krohotalo meni in oni črnuhasti tujki, ker nas
je udrihnila s sramotno sirkovo metlo starka sambog-
nasvaruj — Falotova Urša.

Moja mati se je zavedla prva. Falotki je zalu-
čala v obraz:

„Kaj, starjača, pa tepež mojega sina z metlo?“

Urša pa se je odrezala hladnokrvno:

„Kaj zlodeja, tvoj sin je vendar gospod, ne pa
soldat, ki popiva z našo Mico!“

Res nisem znal, ali bi naj ostal in vztrajal na
sramotnem odru, ali bi se naj branil in zagovarjal,
ali je popihal iz te družbe proti domu.

Babnice so se prerekale med seboj, druge so
se smejale, jaz pa sem sedel kot štor na svojem stol-
cu v strahu, da me oplahne Falotka še enkrat s sir-
kovo metlo. Iz celega ženskega prepira sem posnel
toliko, da je moja črnomufasta sosedna snaha stare Fa-
lotove Urše in doma od Sv. Lovrenca na Pohorju. —
Danes se je namenila na postajo in proti domu na Po-
horje, s taščo ste si dali sestanek pri križu ob cesti.
Urša je čakala na snaho, da jej da novo metlo, kate-
re ni dobila na Pohorju, a čakala je zaman, snaho
je dobila mesto pri križu, v krčmi poleg soldata.

Ženske so se pa konečno po dolgem pričkanju
sporazumele v toliko, da je pregledala Urša celi po-
ložaj, pobrala z mize metlo, se vsleda zraven snah,
in si hotela naliti še ona čašo iz našega litra, kate-
rega je prevrnila z metlo. Niti z eno besedico se ni o-
pravičila radi zamaha z metlo, le z mačjimi očmi je
bliskala po nas vseh v gotovem pričakovanju, da ji
kateri izmed nas postreže s polno čašo.

Cele komedije, katero je zaključila stara Fa-
lotova Urša z metlo na mojo ramo, mi je bilo dovolj.
Opjunal sem se toliko, da sem pobral svoje zbegane
ude, se dvignil iz stolca in jo ubral skozi duri med
ženskim posmehom na prosto.

Tako sem bil sprejet od vojakov in domačinov
v vaški krčmi z metlo izpod roke same Falotove Ur-
še, ko sem se vrnil med nje po dolgih letih trpljenja
in gorja kot usmiljenja vreden invalid.

Za menoj sta jo tudi prikurila mati in Joško.
Joško se je smejal pritajeno, mati pa je bila mnenja,
da sem si cele sramote in za vojaka poniževalnega u-
darca z metlo kriv sam, ker sem silil v krčmo na —
Gospodov dan. Nisem se pral ali opravičeval, bil sem